

СТАНОВИЩЕ

от доц. д – р Евгения Минкова Тополска,
преподавател в Нов български университет,
член на научно жури за присъждане на образователна и научна степен
„доктор“ в професионално направление 1.3 Педагогика на обучението по...
(Методика на обучението по биология) в СУ „Св. Климент Охридски“
за дисертационен труд на тема **„Съдържание на биологичното
образование в българската и в калифорнийската образователна
система – сравнителен анализ“**,
представен от **Мая Иванова Гачева**

Становището е написано на основание Заповед на Ректора на СУ „Св. Кл.
Охридски“ РД-38-287 от 05.06.2024 г.

1. Данни за докторанта

Мая Иванова Гачева завършва Природо – математическа гимназия „Акад.
проф. д-р Асен Златаров“, профил „Биология и английски език“, в Ботевград.
През 2003 г. се дипломира по специалност „Молекулярна биология“ и
специализация „Физиология на растенията“ към Биологически факултет на
СУ „Св. Кл. Охридски“, а по-късно завършва магистратура „Съвременни
образователни технологии/ професионална квалификация – учител“ към
Факултета по педагогика на СУ „Св. Кл. Охридски“.

Мая Иванова Гачева работи като специалист в Институт по физиология на
растенията към БАН. От 2015 г. до момента работи като учител по природни
науки, биология и здравно образование в Американско Английска Академия,
София и ЧСУЧП " Абрахам Линкълн", София.

Образователният и практически опит на докторанта отразява траен интерес
към природо-научното образование и е предпоставка за задълбочени научни
изследвания в посочената научна област.

2. Данни за процедурата

Мая Иванова Гачева е зачислена като докторант на самостоятелна
подготовка по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението
по ..., докторска програма „Методика на обучението по биология“ към
катедра „Методика на обучението по биология“, със заповед на Ректора на
СУ „Св. Кл. Охридски“ РД 20-906/05.05.2022 г.

Със заповед на Ректора на СУ „Св. Кл. Охридски“ РД 20-1004/28.05.2024 г.
докторанта е отчислен предсрочно с право на защита след положително
решение на първичното звено.

От сектор „Докторанти“ е представено удостоверение, че Мая Гачева е
положила всички изпити от индивидуалния план по време на обучението.

Докторантът представя декларация за оригиналност и достоверност, с която
потвърждава оригиналността на проучването и резултатите. Протокол за

проверка на оригиналността на дисертационния труд и становище са представени от научния ръководител, които потвърждават, че няма признаци на плагиатство.

От справка за съответствие с минималните национални изисквания за ОНС „доктор“ се вижда, че докторанта изпълнява изискванията.

3. Данни за дисертационния труд

Дисертационният труд е в обем от 176 страници, като съдържанието е структурирано в: увод, четири глави, изводи, приноси, препоръки и заключение, списък с използвана литература и приложения. В рамките на изложението са включени 16 таблици и 37 фигури. Цитираната литература включва общо 77 източника и 50 архивни документа и интернет ресурси.

Идеята на докторанта да проведе сравнително изследване на биологичното образование в две образователни системи намирам за много полезно в процеса на търсене на нови възможности за усъвършенстване на биологичното образование у нас. Изследователското поле в дисертационното изследване е много широко и в този смисъл оценявам като твърде смело решението на докторанта да обхване изцяло съдържанието на биологичното образование в училище, като го сравни в българската и калифорнийската образователна система на база държавен стандарт, учебни програми, учебници, учебни помага, книги за учителя и постижения на учениците.

В увода докторанта представя актуалността на избраната тема и своите мотиви за научното изследване.

В първа глава „Методология на изследването“ коректно са дефинирани цел и задачи, обект и предмет на изследването, основни изследователски въпроси. Подробно са представени етапите на дисертационното изследване. Във втора глава „Компетентностен подход и съдържание на обучението“ са анализирани теоретични постановки за същността на компетентностите, цитирани са нормативни документи и специализирана научна литература. Направен е сравнителен анализ между българската и калифорнийската образователна система на компетентностите, регламентирани в документацията, свързана със съдържание на обучението по биология: държавен стандарт, учебен план, учебна програма. Тук трябва да отбележа, че сравнителният анализ се отнася до някои от класовете в училищното образование в прогимназиален и гимназиален етап.

В трета глава „Теоретичен анализ на учебната документация, свързана с реализиране на концепцията за съдържание в процеса на обучение“ са анализирани концепциите за учебник и учебни помагала в българската и калифорнийската образователна система в контекста на биологичното образование. Анализирани са учебници и учебни помагала по биологично образование в САЩ. Представен е сравнителен анализ на скали за оценяване и метод за приравняване на стойностите в България и САЩ.

В четвърта глава „Анализ на резултатите от оценяването на учениците“ докторанта се фокусира върху резултати от оценяването на учениците в 5, 7, 9 и 10 клас. Приложени са математико-статистически методи за обработване на получените резултати.

В „Изводи, приноси и препоръки“ докторанта систематизира получените резултати като формулира основни прилики и разлики в концепциите за съдържание на обучението по биология в българската и калифорнийската образователна система. Направени са препоръки към съдържанието на биологичното образование у нас.

Заклучението съдържа коректни научни тези, които показват безпристрастен поглед на докторанта към изследователската тема.

4. Научни приноси

Представеният дисертационен труд има следните научни приноси:

- Анализирани са компетентностите в обучението по биология в учебни програми у нас за отделни класове от прогимназиален и гимназиален етап и са сравнени с учебни програми по биологично образование в калифорнийската образователна система.
- Анализирани са учебници, учебни помагала и книги за учителя по биологично образование в българската и в калифорнийската образователна система.

5. Въпроси към докторанта:

- В четвърта глава „Анализ на резултатите от оценяването на учениците“ от къде са взети цитираните данни с годишни оценки на учениците от биологичното образование за посочения петгодишен период от 2018/2019 уч. год. до 2022/2023 уч. год. по българската и калифорнийската образователна система?
- Колко са изследваните ученици в българската и в калифорнийската образователна система, включени в сравнителния анализ?

6. Заключение

Представеният дисертационен труд от Мая Иванова Гачева е посветен на тема, която не е изследвана до момента у нас. Тема, която дава ориентир за усъвършенстване на биологичното образование в България. Дисертационният труд има научен принос и това ми дава основание да предложа на уважаемото научно жури да **присъди на докторанта Мая Иванова Гачева образователна и научна степен „доктор“**.

Доц. д-р Евгения Тополска

01.09.2024